

1

Bakalım bugünkü hatalarımdan ne zaman utanacağım?

2

Müslüman olmasam komünist olurdum. Sağı solu patlatan komünistlerden hem de. Allah sizi korumuş.

Komünizm bir din. Tanrısı Diyalektik Materyalizm, peygamberi Marx, halifeleri Lenin, Stalin ve Mao olan, *insanlığı topyekûn kurtaracak* bir din. Dini bir hassasiyet ve mücadele var komünistlerde. O sebeple rasyonel itirazlara kulakları tıkalı. *Kişisel menfaat olmadığına insanlar neden çalışsın* sorusuna *cennete gitmek için* diye cevap veriyorlar.

Birbirleriyle kavgaları da bizim mezhep kavgalarını andırıyor. Reform ve revizyon aynı tepkiyi uyandırıyor ve cihad/ideoloji uğruna ölmek en üstün fazilet. Bir defa o tozu yutan, akli melekelerini hep o yönde kullanıyor, (eski) din kardeşlerine daima iltimas geçiyor.

3

“Ruminating about the past is like trying to drive backward to undo a car accident.” - Julie A., M.A. Ross and Judy Corcoran

Geçmiş hakkında derin derin düşünmek, bir kazaya doğru arabayı geri geri sürmeye çalışmaya benzer demişler. *Önce düşünenecektin* diyor sanırım.

Geçmiş o kadar *kesin* mi? Bugüne göre anlam kazanıyor. Tarihi *tamamen* yeniden yazamayız, sadece insanların zihinlerinde değil, binalarda, belgelerde ve sair *kalıcı* nesnelerde de yaşamaya devam ediyor. Ancak bunların anlamını, önemini değiştirip farklı şekilde yorumlayabiliriz. Geriye doğru gittikçe bu daha kolay.

Geçenlerde bir tweet’te Fransız İhtilali’nin baştaki amacının krallığı ilga etmek olmadığını, ancak devrim bir şekilde kralın canını aldıktan sonra *cumhuriyetçi* bir tarih yazıldığını okudum. Benzer bir iş bizim de başımıza geldi. Padişahın yaveri tarafından ezelden beri düşlenen bir cumhuriyete kavuştuk.

4

Politika konusunda asıl meselenin hiyerarşilerin belirlenmesi olduğunu ve *söylemin* bu hiyerarşileri bozmak veya tahkim etmek için oluşturulduğunu düşünüyorum. Söylemin içeriğinin hemen hiç

bir önemi yok, *kime yarıyor?* diye bakmaya alıştım. Eğer *pastadan* adil şekilde pay verirsiniz hiyerarşiler bozulmaz. İsterse başınızdaki hiçbir değerinizi paylaşmayan biri olsun. Yok pastanın adil bölüşülmediğini düşünüyorsanız, hiyerarşiyi bozacak ve yeniden tesis etme imkanı verecek bütün söylemler makbul hale gelir. İçerik din olabilir, bilim olabilir, cumhuriyet olabilir, *uzaylılar geliyor* olabilir, *sömürü* olabilir... Söylemin değerini belirleyen, *hakim söyleme göre* nasıl konumlandığı. İçerik tamamen önemsiz değil, ancak önemi insanlara sunduğu değerler ve inanırılık yoluyla. Dünyanın düz olduğuna ve bunun bizden gizlendiğine inanan biri için aksi yöndeki delillerin gözardı edilmesi de bundan. Adam tüm bilgi hiyerarşisini yıkmayı kafaya koymuş ve söylem olarak da düz dünyayı bulmuş.

Benim gibi saftirik okumuş yazmış takımı düşüncelerin, kitapların ve sair *soyut* değerlerin kendi kendine, insan vasıtası olmadan yaşayacağına inanır. Ancak bu inanç da aslında *muktedir fikirlerin* lehine bir inançtır, toplumsal hiyerarşide bilgi çöpçülüğü yapan birinin *ben bundan daha iyisine layığım* demek yerine ulvi bir takım değerler uydurup bunların kendi kendine dünyayı değiştireceğine inanması iktidar için gayet iyidir.